

Nr 73

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande bidrag till socialinstituten för budgetåret 1962/63 jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 (bilaga 10, punkt 221, s. 444—464 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1962) föreslagit riksdagen att till Bidrag till socialinstituten för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 518 000 kr.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hellebladh m. fl.* (I: 73) och den andra inom andra kammaren av herr *Svenungsson m. fl.* (II: 106), i vilka hemställts att riksdagen måtte anslå 150 000 kr. för utbildningsverksamheten vid Svenska diakonsällskapets utbildningsinstitut för budgetåret 1962/63.

Beträffande motiveringen för yrkandet i motionerna torde få hänvisas till motionen II: 106.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag innebär — förutom vissa automatiska utgiftsökningar — beträffande förstärkning av personalorganisationen m. m. huvudsakligen följande.

Gemensamt för socialinstituten

- 1) höjning av rektorstjänsterna från Ao 26 till Bp 1 samt särskild avlöningsförstärkning till vederbörande tjänsteinnehavare av 1 380 kr. om året.

Socialinstitutet i Stockholm

- 1) 4 500 kr. för utökad timarvoderad undervisning i teoretiska ämnen,
- 2) 2 000 kr. för inköp av böcker,
- 3) 1 000 kr. för hyra av nya lokaler.

Socialinstitutet i Göteborg

- 1) 2 000 kr. som arvode till deltidsanställt kontorsbud,
- 2) 16 390 kr. för utökad timarvoderad undervisning och examination m. m.,
- 3) 500 kr. för inköp av kurslitteratur,
- 4) 6 000 kr. för hyra av nya lokaler,
- 5) 3 600 kr. för omkostnader vid förhyrning av nya lokaler,
- 6) 1 000 kr. för inventarier (engångsanvisning),
- 7) 1 930 kr. för övriga omkostnader.

Sydsvenska socialinstitutet

Med anledning av en provisorisk ökning av elevintagningen från 85 till 100 fr. o. m. läsåret 1962/63

- 1) 2 000 kr. som arvode till deltidsanställt kontorsbud,
- 2) 12 225 kr. för utökad timarvoderad undervisning och examination m. m.
- 3) 500 kr. för inköp av böcker,
- 4) 17 200 kr. för hyra av nya lokaler,
- 5) 4 000 kr. för omkostnader vid förhyrning av nya lokaler,
- 6) 12 000 kr. för inventarier (engångsanvisning),
- 7) 980 kr. för övriga omkostnader.

Socialinstitutet i Umeå

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallades den 3 juni 1960 sex sakkunniga med uppgift att utreda socionomutbildningens uppgifter, innehåll och organisation (se riksdagsberättelsen 1961 s. 249 ff.).

De sakkunniga, som antagit benämningen *socionomutbildningskommittén*, framlade i skrivelse den 28 september 1960 förslag till åtgärder i syfte att öka utbildningskapaciteten vid socialinstitutet i Göteborg och sydsvenska socialinstitutet.

Sedan kommittén sålunda framlagt förslag till åtgärder i syfte att fr. o. m. läsåret 1961/62 öka utbildningskapaciteten vid de befintliga instituten, har kommittén i ett den 31 maj 1961 dagtecknat betänkande (stencilerat) föreslagit, att ett socialinstitut upprättas i Umeå fr. o. m. läsåret 1962/63.

Socionomutbildningskommittén föreslår, att intagningen vid Umeå-institutet läsåret 1962/63 begränsas till de sociala och teoretiska linjerna. Intagningskapaciteten föreslås bli högst 70 studerande per år.

Utbildningen vid institutet bör enligt kommittén i allt väsentligt tills vidare anknyta till vad som nu gäller vid de befintliga instituten. Kommitténs förslag angående studieplaner, studieordning, ämnenas innehåll, undervisningens omfattning samt den praktiska utbildningens uppläggning ansluter sig därför i huvudsak till nu gällande förhållanden.

Från och med läsåret 1962/63 bör enligt kommittén vid institutet inrättas en rektorsbefattning och en lektorsbefattning i teoretiska läroämnena samt en lektorsbefattning i social metodik och administration. Vidare föreslås tjänster som kansliskrivare och kanslibiträde.

Kommittén har endast antytt det framtida lärarbehovet; förslagen härvidlag begränsar sig alltså till läsåret 1962/63. Det bör enligt kommittén ankomma på styrelsen för det nya institutet att i sedvanlig ordning inkomma med framställning om inrättande av nya lärarbefattningar. Kommittén erinrar i detta sammanhang om att dess kommande förslag om socionomutbildningens uppgifter, innehåll och organisation kan komma att innebära en förändrad personalorganisation.

Socialinstitutet kan inrymmas i en av staden ägd fastighet, vilken för närvarande disponeras av Umeå handelsgymnasium. Staden har förklarat sig beredd att från och med den 1 juli 1962 uthyra fastigheten för en årshyra av 20 000 kr. Institutets biblioteksfråga föreslås löst i samarbete med Umeå stadsbibliotek.

Socialinstitutet i Umeå bör enligt kommittén tills vidare få en liknande organisation och förvaltning som de befintliga instituten.

Den totala kostnaden för det nya socialinstitutet budgetåret 1962/63 har av kommittén beräknats till 266 000 kr., varav Umeå stad förklarat sig beredd att — under hänvisning till förhållandena å de andra institutsorterna — tills vidare bidra med 20 000 kr. Resten, 246 000 kr., föreslås utgå i form av statsbidrag. Staden har dessutom påtagit sig kostnaderna för de ändrings- och reparationsarbeten, som kan bli nödvändiga i samband med fastighetens ändrade disposition.

Umeå stads åtaganden beträffande institutets lokaler har upptagits i ett den 15 maj 1961 dagtecknat avtal mellan kommittén, å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar, och drätselkammaren i Umeå, å Umeå stads vägnar. Avtalet har träffats under förutsättning av Kungl. Maj:ts och stadsfullmäktiges i Umeå godkännande.

Kommitténs förslag, som helt tillstyrkts av departementschefen, har utförligt behandlats på s. 449—458.

Beträffande yttrandena över socionomutbildningskommitténs förslag torde få hänvisas till s. 458—460.

Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning för socialinstitutet i Umeå framgår av följande sammanställning.

Avlöningar

- 1) rektor i Bp 1,
- 2) lektor i Ae 26,
- 3) lektor i Ae 24,
- 4) 6 000 kr. för timarvoderad undervisning i teoretiska ämnen,
- 5) 15 000 kr. för timarvoderad undervisning i social metodik och administration,
- 6) kansliskrivare i Ae 10,
- 7) kanslibitråde i Ae 7,
- 8) 1 000 kr. för vikariatsersättningar m. m.,
- 9) 1 000 kr. för arvoden i samband med inträdesprov,
- 10) 2 100 kr. som kompensation för höjda folkpensionsavgifter,
- 11) 5 000 kr. för ATP-avgifter,
- 12) 8 500 kr. för SPA-avgifter.

Omkostnader

- 13) 500 kr. för sjukvård m. m.,
- 14) 2 500 kr. för reseersättningar,

- 15) expenser:
- a) 6 000 kr. för bränsle, lyse och vatten,
  - b) övriga expenser:
    - 7 000 kr. för städning och rengöring,
    - 10 000 kr. för skrivmateriel, telefon, telegram, annonser m. m.,
    - 10 000 kr. för inköp av kontorsmaskiner m. m. (engångsanvisning),
- 16) 15 000 kr. för bokinköp och bokbindning m. m. (varav 12 000 engångsanvisning),
- 17) 25 000 kr. för inredning och utrustning av nya lokaler (engångsanvisning).

Av statsrådsprotokollet inhämtas i övrigt bl. a. följande.

Direktionen för Svenska diakonsällskapet har hos Kungl. Maj:t bl. a. hemställt om ett bidrag av 140 000 kr. till löner och arvoden till lärare och föreläsare, som medverkar i den sociala fackutbildningen vid Sköndalsinstitutet. Över denna ansökan har efter remiss yttranden avgivits av statskontoret och socionomutbildningskommittén.

Statskontoret uttalar — under erinran om statsmakternas ställningstagande till tidigare framställningar om statsbidrag till nämnda utbildning — att direktionens ansökan ej bör föranleda någon åtgärd. *Socionomutbildningskommittén* tillstyrker, att Sköndalsinstitutet erhåller statsbidrag för den där bedrivna utbildningsverksamheten. Enligt kommittén bör sådant bidrag dock utgå från åttonde huvudtitelns anslag till kyrkliga ändamål.

Departementschefen har — bl. a. under hänvisning till vad han anfört i propositionen 1961: 47 — funnit sig icke kunna tillstyrka framställningen.

Utskottet. En av arbetsmarknadsstyrelsen år 1959 verkställd utredning visade, att en besvärande brist på socionomutbildad arbetskraft förelåg. Arbetsmarknadsstyrelsen räknade med en årlig intagning vid socialinstitutet av ca 375 studerande redan fr. o. m. hösten 1960 för att råda bot på denna brist. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag om inrättande av ett fjärde socialinstitut med en årlig intagning av 70 elever, varigenom fr. o. m. hösten 1962 den önskade utbildningsvolymen kan uppnås.

I motionerna I:73 och II:106 har hemställts, att riksdagen måtte anslå 150 000 kr. för utbildningsverksamheten vid Svenska diakonsällskapets utbildningsinstitut under nästa budgetår. Med anledning härav vill utskottet anföra följande.

Vid utbildningsinstitutet utexamineras numera årligen ca 35 socionomer, av vilka i genomsnitt 27 går ut i samhället som socialarbetare, medan de övriga fortsätter sin utbildning vid institutet och efter ytterligare ett år viges till diakoner.

Utskottet finner i och för sig den av diakonsällskapet bedrivna utbildningen vara av mycket stort värde. Utskottet har dock med hänsyn till att det här synes vara fråga om en uppgift (diakonien), för vilken statskyrkan bör ansvara utan statens medverkan, icke ansett sig böra tillstyrka bifall till motionsyrkandet.

Vad departementschefen i övrigt anfört — bl. a. rörande det nya institutets förläggning till Umeå, institutets lokalfrågor och övriga spörsmål i samband med institutets upprättande — har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 73 och II: 106, till *Bidrag till socialinstituten* för budgetåret 1962/63 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 518 000 kr.

Stockholm den 26 april 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXANG

Närvarande: se under utlåtandet nr 74.

Reservation

av fröken *Andersson*, herrar *Axel Johannes Andersson*, *Per Jacobsson*, *Bengtson*, *Edström*, *Eric Carlsson*, *Staxäng*, fröken *Elmén*, herrar *Nilsson* i Göingegården, *Eliasson* i Sundborn, *Svensson* i Ljungskile, *Gustafsson* i Kårby och *Nelander*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 18, som börjar med »Utskottet finner» och slutar med »till motionsyrkandet», bort ha följande lydelse:

»Den av diakonsällskapet under lång tid bedrivna utbildningsverksamheten på den sociala linjen har tillfört landet ett stort antal socialarbetare och bidragit till att motverka bristen på sådan arbetskraft. Då enligt arbetsmarknadsstyrelsens utredning denna brist för närvarande är stor, finner utskottet det skäligt, att diakonsällskapet tillerkännes bidrag av statsmedel för att kunna fortsätta den av sällskapet sedan länge bedrivna verksamheten. Av handlingarna i ärendet framgår, att socionomutbildningskommittén tillstyrkt ett bidrag av 140 000 kr. till den sociala fackutbildningen vid institutet. Enligt vad utskottet under hand inhämtat sammanfaller sällskapets bokföringsår med kalenderår. Utskottet tillstyrker, med anledning av vad i motionerna I: 73 och II: 106 yrkats, att Svenska diakonsällskapet för verksamheten under nästa bokföringsår får komma i åtnjutande av statsbidrag. Med hänsyn till att förevarande beslut om statsbidrag därigenom endast kommer att omfatta halva budgetåret 1962/63, föreslår utskottet att ett belopp av 50 000 kr. anvisas för ändamålet.»

dels ock att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 73 och II: 106 till *Bidrag till socialinstituten* för budgetåret 1962/63 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 568 000 kr.»